

III. Vedr. opsparingsordningerne.

Spørgsmål 24:

Kan der siges noget om, hvor meget reel nyopsparring der er kommet ud af de hidtidige former for skattebegunstigelse af opsparing?

Svar:

Udvalget vedrørende skattebegunstiget opsparing har defineret „nyopsparring“ som den opsparing, der er betinget af skattebegunstigelse, og som ikke ville blive præsteret uden denne. Forstået således mener udvalget, at „nyopsparring“ ikke med sikkerhed kan påvises, idet afgørelsen af, om der foreligger nyopsparring i det konkrete tilfælde, må bero på et skøn (betænkningen p. 23-24).

Efter den af udvalget givne definition foreligger der nyopsparring, når en person som følge af en skattebegunstigelse a) forøger sin formue, b) undlader at forbruge af tidligere opsparede midler eller c) forbruger mindre af sin formue, end han ville have gjort, dersom han ikke kunne opnå nogen skattelettelse.

Derimod foreligger der ikke nyopsparring i det tilfælde, hvor en person overfører et beløb fra en almindelig konto i et pengeinstitut til en kapitalbindingskonto eller sælger obligationer eller andre formueeffekter i nævnte hensigt, forudsat at den pågældende under alle omstændigheder ville undlade at anvende de omhandlede formuemidler til forbrug inden for en årrække svarende til den 5-årige bindingsperiode.

Der foreligger heller ikke nyopsparring, dersom en person på en kapitalbindingskonto indsætter beløb, som han også uden særlig skattebegunstigelse ville have opsparat af sin indtægt.

For at der efter definitionen skal foreligge en samfundsmæssig nyopsparring efter indførelse af en begunstigelsesordning, må man kræve, at nationalformuen opgjort på et tidspunkt efter ordningens indførelse er større, end den ville have været uden ordningen. Det er her forudsat, at alle andre faktorer — herunder skatteudskrivningen — er upåvirket af de truffne dispositioner.

Pr. 31. januar 1964 indestod på kapitalbindingskonti i alt godt 600 mill. kr. Det samlede indestående på opsigelseskonti i

banker og sparekasser var samtidig 15 milliarder kr., og den cirkulerende mængde børsnoterede obligationer androg 30 milliarder kr.

På baggrund af disse tal er der en stærk formodning for, at en væsentlig del af de midler, der nu står som indskud på kapitalbindingskonti, er fremskaffet ved overflytning fra almindelige konti på opsigelsesvilkår i pengeinstitutter eller ved salg af obligationer. I mange tilfælde vil der nemlig være tale om beløb, som i forvejen hører til den pågældendes langsigtede formueanbringelse, og en 5-årig binding — som til enhver tid kan hæves mod opgivelse af begunstigelsen — vil i sådanne tilfælde ikke være forbundet med noget offer. En skattepræmiering må her opfattes som en gevinst, der gør omplacering af beløbet til en selvfølge for dem, der har mulighed herfor; der er i disse tilfælde næppe grund til at vente, at en skattebegunstigelse knyttet til 5-årig binding af en begrænset del af en persons formue vil tilskynde den pågældende til at forøge formuen.

Derimod vil en begunstigelsesordning kunne foranledige personer med likvid formue af samme størrelsesorden som de tilladte hensættelsesbeløb til at undlade formueforbrug, ligesom ordningen kan have værdi derved, at personer, som ikke ellers ville spare op, tilskyndes til at foretage årlige henlæggelser.

Med de store muligheder, der er for omplacering af tidligere opsparede midler, er det ikke usandsynligt, at den til kapitalbindingsordningen knyttede nyopsparring kun udgør en ret begrænset del af de bundne beløb.

Regner man med, at der årligt indskydes 200 mill. kr. på kapitalbindingskonti, og antages det skønsmæssigt, at kun 25 pct. heraf udgør nyopsparring, medens resten svarer til beløb, der allerede er opsparat, eller som ville blive opsparat også uden særlig præmiering, vil den årlige private nyopsparring andrage 50 mill. kr.

Antager man yderligere, at den til indskuddene svarende skattebegunstigelse gennemsnitligt udgør 30 pct. af de indskudte beløb, kommer man til det resultat, at det offentlige årligt må give afkald på 60 mill.